

Sygn. akt IV KK 145/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Kala

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Jolanta Grabowska

w sprawie R. K.,

skazanego z art. 288 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 17 maja 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na

korzyść skazanego od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 1 lutego 2017 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 1 lutego 2017 r. (sygn. akt II K (...)) R. K. został uznany winnym ciągu przestępstw z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz trójki pokrzywdzonych kwot po 500 zł, a wobec jednego pokrzywdzonego kwoty 1600 zł.

Powyższy wyrok uprawomocnił się bez zaskarżenia (wydany został w trybie art. 335 § 1 k.p.k.).

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, zarzucając przedmiotowemu rozstrzygnięciu rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego procesowego i materialnego, a mianowicie:

„- art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora złożonego na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. i wydaniu na posiedzeniu w dniu 1 lutego 2017 r. wyroku skazującego za cztery czyny z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 3 grudnia 2016 r., przy przyjęciu, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k., gdzie wysokość szkody w przypadku czynów opisanych w pkt I, II i IV wyroku popełnionych na szkodę A. S. M. T. i J. J. wynosiła 500 zł, tj. z rażącą obrazą przepisów prawa materialnego - art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., gdyż w dacie orzekania przez Sąd w niniejszej sprawie, zachowanie R. K. w przypadku czynów opisanych w pkt I, II i IV wyroku wyczerpywało znamiona wykroczenia z art. 124 § 1 k.w., bowiem w związku z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) wysokość szkody nie przekraczała 1/4 minimalnego wynagrodzenia;

- art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. polegające na uwzględnieniu wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. i skazaniu R. K. za cztery czyny z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., polegające na zniszczeniu samochodów osobowych poprzez rozbicie w nich lusterek, a w przypadku czynów opisanych w pkt III i IV wyroku, także na zarysowaniu powłok lakierniczych drzwi kierowcy, podczas gdy okoliczności popełnienia przez oskarżonego powyższych czynów budziły wątpliwości, bowiem zgodnie z zebrany w sprawie, materiałem dowodowym, ujawnionym w trakcie posiedzenia, brak było dowodów na to, że R. K. rozbił w każdym z czterech samochodów więcej niż jedno lustro, jak również na to, aby w samochodzie należącym do J. J. zarysował powłokę lakierniczą drzwi kierowcy, co nadto w wypadku tego czynu nie było przedmiotem zarzutu oraz uzgodnień z prokuratorem w zakresie warunków

skazania, jak również, by jego zachowanie spowodowało zniszczenie pojazdów w rozumieniu art. 288 § 1 k.k., a nie jedynie ich uszkodzenie.”

Podnosząc powyższe zarzuty Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna, co pozwalało na jej rozpoznanie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Przypomnieć na wstępie należy, że od lat ugruntowane jest stanowisko Sądu Najwyższego w zakresie obowiązków sądu rozpoznającego wniosek oskarżyciela publicznego przedstawiony w trybie art. 343 k.p.k. (skazanie bez rozprawy). Podkreślano wielokrotnie, że sąd nie jest zwolniony z obowiązku przeprowadzenia kontroli poprawności przedstawionych w tym wniosku uzgodnień zarówno w perspektywie podstaw dowodowych w zakresie ustaleń faktycznych, jak i na płaszczyźnie prawidłowości zaproponowanej kwalifikacji prawnej, wymiaru kary, środków karnych i dalszych form reakcji prawnokarnej. Obowiązek taki wynika z treści art. 343 § 7 k.p.k. (tak w nowszym orzecznictwie m.in. w wyroku SN z dnia 13 grudnia 2016 r., II KK 294/16).

Istotnie, rację ma Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny podnosząc w kasacji nadzwyczajnej zarzuty naruszenia prawa procesowego i materialnego.

Wyrokując w dniu 1 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy powinien wziąć pod uwagę, że w tej dacie minimalne wynagrodzenie za pracę zostało ustalone w wysokości 2000 zł (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r., Dz.U. z 2016 r. poz. 1456). Wobec tego wyrządzona szkoda oceniona na 500 zł nie przekraczała ¼ tegoż minimalnego wynagrodzenia. Powoduje to, iż w dniu wyrokowania uszkodzenie rzeczy o wartości nieprzekraczającej ¼ minimalnego wynagrodzenia za pracę stanowiło wykroczenie z art. 124 § 1 k.w. Zatem czyny przepisane sprawcy obejmujące uszkodzenia pojazdów mechanicznych na kwoty 500 zł nie mogły zostać uznane za przestępstwa stanowiące ciąg przestępstw z art. 91 k.k.

Z kolei w przypadku czynu na szkodę J. J. (spowodowanie zniszczenia mienia na kwotę 500 zł) nie została spełniona procesowa przesłanka wydania wyroku w trybie art. 343 k.p.k. Związany jest on bowiem z regulacją art. 335 k.p.k., który w § 1 wyraźnie stwierdza, że możliwość złożenia wniosku o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy zachodzi wówczas, gdy oskarżony przyznaje się do winy, a w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości. Jak trafnie wskazał Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, prokurator składający wniosek w tym trybie, oprócz uzgodnionego z oskarżonym stanu faktycznego w postaci rozbicia lusterek w samochodzie Ford Focus, objął tym wnioskiem także dodatkowe zachowanie w postaci porysowania powłok lakierniczych auta. Materiał dowodowy nie daje jednak podstaw by przyjąć dokonanie porysowania lakieru na pojeździe. Ta kwestia powinna zwrócić uwagę Sądu Rejonowego i zapobiec akceptacji zmodyfikowanego przez prokuratora (de facto nieuzgodnionego w pełni z oskarżonym) wniosku o skazanie.

Trzeci zarzut Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego (wyeksponowany dopiero w uzasadnieniu kasacji) także należy podzielić. Opis czynów zarzuconych (i finalnie przypisanych) oskarżonemu obejmował uszkodzenia lusterek w samochodach osobowych. Czynny te jednak (obok błędnej kwalifikacji, o czym wyżej) zostały uznane jednak nie za uszkodzenie rzeczy, ale jej zniszczenie (konkretnie – samochodów osobowych). Nie budzi wątpliwości, że inny charakter ma zniszczenie, a inny uszkodzenie rzeczy, z którym to rozróżnieniem wiąże się inną (mniej lub bardziej) negatywną ocenę społeczną. Powszechnie w doktrynie przyjmuje się, że zniszczenie to unicestwienie rzeczy lub istotne naruszenie jej substancji, które uniemożliwia wykorzystywanie jej zgodnie z posiadanymi pierwotnie właściwościami i przeznaczeniem. Natomiast uszkodzenie to częściowe zniszczenie, spowodowanie powstania defektu (nawet niewielkiego), zepsucie itp. Stąd przypisując sprawcy odpowiedzialność z art. 124 k.w. lub art. 288 k.k. należy precyzyjnie ustalić, który typ czynu (jego odmianę) w rzeczywistości popełniono. Sąd Rejonowy winien ten mankament wniosku prokuratora wychwycić i zareagować w sposób przewidziany procedurą. Kwestie te będą przedmiotem pogłębionej oceny Sądu w ponownym postępowaniu. Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

r.g.